

Betoog

Inleiding

Het is 2025. Nog nooit eerder waren er zo veel sociale mediaplatforms waarop jongeren zich binnen enkele seconden kunnen aanmelden. Met een druk op de knop log je in via Google of TikTok, Instagram, Snapchat en deel je zonder erbij na te denken persoonlijke gegevens zoals je naam, e-mailadres en locatie (Newcom Research & Consultancy B.V., 2025). Jongeren scrollen dagelijks urenlang door hun feeds, plaatsen foto's en filmpjes en accepteren zonder erbij na te denken de algemene voorwaarden. Het draait vooral om snelheid en gemak. Maar terwijl bedrijven veel geld verdienen aan alle gegevens die jongeren online achterlaten, denken jongeren zelf vaak niet na over de gevolgen daarvan. ('*Sociale Media Onveilig Voor Kinderen*' | Nederlands Jeugdinstituut, 2021)

Daarom luidt mijn stelling: **de huidige generatie jongeren vindt privacy niet belangrijk genoeg.**

Argumenten (voor)

Bits of Freedom zegt dat jongeren vaak niet nadenken over de gevaren voor hun privacy online. Volgens Evelyn Austin (directeur van Bits of Freedom), Jongeren weten nog weinig over hoe bedrijven hun gegevens verzamelen en gebruiken, aangezien ze ook niet altijd de voorwaarden lezen voordat ze het accepteren (*Het Gebruik van Online Data Verdient Meer Aandacht Onder Jongeren*, z.d.-b). Uit het Nationale Social Media Onderzoek 2025 blijkt dat jongeren gemiddeld bijna twee uur per dag op sociale media zitten, terwijl ze niet altijd goed nadenken over welke persoonlijke gegevens ze delen (Newcom Research & Consultancy B.V., 2025). Jongeren begrijpen vaak niet volledig welke informatie over hen wordt opgeslagen of gedeeld, wat hen kwetsbaar maakt voor datamisbruik. Dit laat zien dat veel jongeren online niet genoeg letten op hun privacy.

Veel jongeren weten vaak niet wat er allemaal met hun gegevens gebeurt. Ze groeien op in een wereld waarin online delen normaal is: een selfie plaatsen, je locatie doorgeven of een mening posten gebeurt vaak zonder erbij na te denken. Het probleem is dat ze zich niet realiseren dat deze gegevens blijvend zijn en later kunnen worden misbruikt, bijvoorbeeld door bedrijven of zelfs door de overheid (Stikker, 2019).

Doordat jongeren zich hier niet genoeg bewust van zijn, letten ze minder goed op hun rechten. Er bestaan wel regels, zoals de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), maar die werken alleen als jongeren zelf ook opletten. In de praktijk overschatten ze vaak hoeveel bescherming de overheid hen eigenlijk biedt (Stikker, 2019).

Onderzoek bevestigt dit beeld: jongeren hebben vaak te weinig kennis over wat apps met hun data doen. Zo blijkt uit een recente studie dat meer dan de helft van de jongeren onderschat hoeveel apps toegang hebben tot hun locatiegegevens, en dat velen niet weten hoe ze dit kunnen aanpassen (Boutet & Morel, 2025).

Dit gebrek aan kennis en bewustzijn laat zien dat jongeren hun privacy niet belangrijk genoeg vinden en daardoor kwetsbaar zijn voor misbruik van hun gegevens.

Argumenten (tegen)

Jongeren willen wel privacy, maar missen kennis en middelen. Het is niet juist om te zeggen dat jongeren hun privacy niet belangrijk vinden. Uit onderzoek van Cisco blijkt juist dat jongeren tussen de 18 en 24 jaar vaker actie ondernemen om hun gegevens te beschermen dan oudere mensen. Zo heeft 42% van hen gebruikgemaakt van hun recht om te zien welke gegevens over hen zijn opgeslagen, terwijl dit bij 75-plussers maar 6% is. Jongeren vinden privacy dus wel belangrijk, maar ze lopen tegen dingen aan. De instellingen in apps zijn vaak moeilijk, de algemene voorwaarden zijn lastig te begrijpen en alternatieven voor grote apps zoals Instagram of TikTok zijn nauwelijks bekend. Daardoor voelen veel jongeren zich machteloos. Het probleem zit dus niet zozeer bij jongeren zelf, maar bij de manier waarop bedrijven hun diensten aanbieden en bij het gebrek aan duidelijke uitleg en hulpmiddelen (Cisco, 2023).

Het Public Stack-model laat goed zien dat privacy beschermen niet alleen iets is dat jongeren zelf moeten doen. Volgens dit model werken drie onderdelen samen om mensen online te beschermen. Apps en websites die veilig moeten zijn, wetten die bedrijven verplichten om zorgvuldig met gegevens om te gaan, en onderwijs dat jongeren helpt om te snappen hoe ze hun privacy kunnen beschermen. Als een van die onderdelen ontbreekt of niet goed werkt, zijn jongeren kwetsbaar, ook al vinden ze hun privacy wél belangrijk. Het is dus te simpel om te zeggen dat jongeren privacy niet belangrijk genoeg vinden. De verantwoordelijkheid ligt ook bij de overheid en bij bedrijven om duidelijke regels te maken, veilige diensten aan te bieden en jongeren goed te informeren. Alleen dan kunnen jongeren hun privacy echt beschermen (Public Stack, 2022).

Uit de tegenargumenten blijkt dat het niet klopt om te zeggen dat jongeren hun privacy niet belangrijk genoeg vinden. Jongeren willen wél hun gegevens beschermen, maar missen vaak de kennis en de juiste middelen om dat te doen. Daarnaast laat het Public Stack-model zien dat privacy niet alleen een verantwoordelijkheid van jongeren is, maar ook van bedrijven, overheid en onderwijs. Pas wanneer al deze partijen hun rol goed vervullen, kunnen jongeren hun privacy echt waarborgen.

Conclusie

Samenvattend blijkt uit de argumenten dat jongeren vaak te weinig kennis hebben over wat er met hun gegevens gebeurt en daardoor onvoldoende letten op hun online privacy. Hoewel sommige onderzoeken laten zien dat jongeren wél actie ondernemen, ontbreekt het hen vaak aan inzicht en de juiste middelen om dit goed te doen. Ook benadrukt het Public Stack-model dat bedrijven, overheid en onderwijs een rol spelen. Toch verandert dit niets aan het feit dat jongeren zelf nog steeds onvoldoende prioriteit geven aan hun privacy en daardoor kwetsbaar blijven voor misbruik van hun gegevens.

Als jongeren niet leren om hun privacy serieuzer te nemen, riskeren zij een toekomst waarin zij steeds minder grip hebben op hun eigen leven.

Bronnenlijst

Boutet, A., & Morel, V. (2025, 17 februari). "I'm not for sale" -- Perceptions and limited awareness of privacy risks by digital natives about location data. arXiv.org. <https://arxiv.org/abs/2502.11658>

Cisco. (2023). *Generation Privacy: Younger consumers are 7 times more likely to exercise their data rights*. Geraadpleegd op 28 september 2025, van <https://investor.cisco.com>

Het gebruik van online data verdient meer aandacht onder jongeren. (z.d.-b). Bits of Freedom. <https://www.bitsoffreedom.nl/pers/het-gebruik-van-online-data-verdient-meer-aandacht-onder-jongeren/>

Newcom Research & Consultancy B.V. (2025). *Nationale Social Media Onderzoek 2025: Basisrapportage*. <https://www.newcom.nl/wp-content/uploads/2025/01/Nationale-Social-Media-onderzoek-2025-Basisrapportage-Newcom-25-1-2025.pdf>

Public Stack. (2022). *Public Stack: building blocks for digital sovereignty*. Geraadpleegd op 28 september 2025, van <https://publicstack.net>

Sociale media onveilig voor kinderen | Nederlands Jeugdinstituut. (2021, 1 december). <https://www.nji.nl/nieuws/sociale-media-onveilig-voor-kinderen>

Stikker, M. (2019). *Het internet is stuk, maar we kunnen het repareren*.